

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی پرستاری

گروه آموزشی: پرستاری

دانشکده: پرستاری

اطلاعات مربوط به درس	اطلاعات مربوط به مدرس / مدرسين
نام درس: پرستاری در بهداشت محیط	نام مسئول درس: نرگس صالحی
سال تحصیلی / نیمسال : نیمسال اول / 1405	رتبه علمی: مربی
نوع واحد(نظری / عملی): نظری	رشته تحصیلی: پرستاری داخلی جراحی
تعداد واحد: 1 واحد	تلفن تماس: 09175564692
پیش نیاز/هم نیاز: پرستاری سلامت فرد و جامعه	پست الکترونیک: nsalehi43@yahoo.com
مکان برگزاری: دانشکده پرستاری	محل کار: دانشکده پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد داراب
روز و ساعت کلاس: دوشنبه 9 - 10	

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

توصیف کلی درس
آشنایی دانشجویان با مفاهیم پایه و عوامل محیطه تاثیرگذار بر سلامت و روش مواجهه با آن به منظور استفاده از دانش آموخته‌های بهداشتی بتوانند در جهت تشخیص مشکلات سلامت محیط راهکارهای ممکن با تکیه بر اصول فرایند پرستاری

جلسه	هدف کلی	اهداف اختصاصی	اهداف رفتاری (حیطه)
1	مفاهیم بهداشت محیط اکوسیستم اکولوژی و بحران محیط زیست	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: • رابطه بین محیط و سلامت و بیماریهای انسان را توضیح دهد • قواعد کلیدی موثر بر کار پرستاران در بهداشت محیط را معین کند. • مفاهیم بهداشت محیط را در سه بخش عوامل زیستی، اجتماعی و فیزیکی مورد بررسی قرار دهد. • اکوسیستم محیط را شرح دهد.	شناختی
2	مفاهیم بهداشت محیط اکوسیستم اکولوژی و بحران محیط زیست	• بحران محیط زیست را شرح دهد. • دو عامل اصلی دگرگونی در نظام 2 اکوسیستم را توضیح دهد • اقدامات ضروری جهت کاهش آلودگی در محیط زیست را نام ببرد • نقش پرستار بهداشت جامعه را در بهداشت محیط زیست بیان نماید.	شناختی

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

3	صلاحیت‌ها و نقش‌های پرستار سلامت جامعه در سلامت محیط	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: • مفاهیم و دانش پایه اصول بهداشت محیط را بیان کند • خطرات زیست محیطی در افراد و جمعیت‌ها را ارزیابی و شناسایی کند. • آژانس‌ها و سازمان‌های مرتبط با بهداشت محیط را نام ببرد • گزارش خطرات محیطی جدی به آژانس‌ها و سازمان‌های مرتبط با بهداشت محیط را ذکر کند • آموزش مسائل زیست محیطی به گروه‌های مختلف جامعه را توضیح دهد • تشویق افراد مختلف جامعه به استفاده بهینه از منابع، ارجاع مناسب برای بیماری‌ها با علل احتمالی محیطی را بیان کند • اقدامات در جهت سطوح پیشگیری را بیان کند	شناختی
4	سلامت محیط زیست، سواد زیست محیطی، تغییرات جوی و سلامتی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: • ارتقاء کیفیت هوا، آب و خاک از طریق کاهش آلودگی‌ها و مدیریت صحیح پسماندها. • شناسایی و کنترل عوامل زیان‌آور محیطی که سلامت انسان را تهدید می‌کنند. • ترویج سبک زندگی سالم و پایدار متناسب با حفظ سلامت محیط زیست. • ایجاد زیرساخت‌های پایدار جهت پیشگیری از بیماری‌های محیطی. • پایش مستمر و ارزیابی سلامت محیط زیست در مناطق مختلف. • افزایش آگاهی عمومی نسبت به اهمیت حفظ محیط زیست و منابع طبیعی.	شناختی

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

	• توانمندسازی افراد برای شناخت مسائل زیست محیطی و نقش خود در حفاظت از آن. • توسعه مهارت های تحلیل و تصمیم گیری در مواجهه با چالش های زیست محیطی. • ترویج رفتارهای دوستدار محیط زیست در سطح فردی و اجتماعی. • ارتقاء ظرفیت آموزش های زیست محیطی در مدارس، دانشگاه ها و جوامع محلی. • اهداف اختصاصی تغییرات جوی و سلامت • شناخت اثرات تغییرات اقلیمی بر الگوهای بیماری ها و سلامت جامعه. • تدوین راهکارهای مقابله با پیامدهای منفی تغییرات جوی بر سلامت. • توسعه سیستم های هشدار دهنده برای پیش بینی مخاطرات اقلیمی و پیامدهای آن بر سلامت. • ارتقاء ظرفیت جامعه در مدیریت بحران های ناشی از تغییرات جوی. • تشویق پژوهش های بین رشته ای در زمینه ارتباط بین تغییرات جوی و بیماری های محیطی.		
5	جهانی شدن و اثرات آن بر سلامت محیط نابرابری های سلامتی و نقش عدالت در سلامت محیط	پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر: • تحلیل تاثیرات فرآیند جهانی شدن بر آلودگی های محیطی و سلامت عمومی. • شناسایی عوامل محیطی مرتبط با تجارت جهانی و تحرکات جمعیتی که سلامت محیط را تهدید می کنند.	

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

• بررسی نقش سیاست‌های جهانی در بهبود یا تضعیف شرایط سلامت محیط. • ارتقاء همکاری‌های بین‌المللی برای کاهش آلودگی‌های محیطی ناشی از فعالیت‌های اقتصادی جهانی. • توسعه راهکارهای بومی و جهانی برای مدیریت پیامدهای منفی جهانی شدن بر سلامت محیط. • شناسایی و تحلیل مناطق و گروه‌های اجتماعی با بیشترین آسیب‌پذیری نسبت به مشکلات محیطی. • ارزیابی تأثیر عوامل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در توزیع نابرابر منابع و آلودگی‌های محیطی. • ترویج سیاست‌های کاهش نابرابری‌های محیطی با تأکید بر بهبود شرایط زندگی جوامع محروم. • ایجاد سیستم‌های پایش نابرابری‌های محیطی و اطلاع‌رسانی به تصمیم‌گیرندگان و عموم مردم. • توسعه برنامه‌های آموزشی و حمایتی برای ارتقاء سطح سلامت محیطی در مناطق آسیب‌پذیر. • اهداف اختصاصی نقش عدالت در سلامت محیط		
---	--	--

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

	• تقویت رویکردهای عدالت محور در سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی و سلامت عمومی. • ارتقاء دسترسی برابر به منابع طبیعی سالم و خدمات بهداشتی محیطی برای تمامی اقشار جامعه. • حمایت از مشارکت فعال جوامع محلی و گروه‌های آسیب‌پذیر در تصمیم‌گیری‌های زیست‌محیطی. • ایجاد چارچوب‌های قانونی و نهادی برای تضمین رعایت عدالت زیست‌محیطی. • افزایش آگاهی عمومی و تخصصی نسبت به اهمیت عدالت محیطی به عنوان عامل کلیدی در ارتقاء سلامت.		
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: • طراحی و اجرای برنامه‌های مدیریت منابع طبیعی به‌گونه‌ای که حفظ و استفاده بهینه از آنها تضمین شود. • کاهش آلودگی هوا، آب و خاک از طریق فناوری‌های نوین و به‌کارگیری روش‌های پاک و پایدار. • ارتقاء ظرفیت‌های محلی و نهادی در مدیریت پایدار محیط زیست و منابع طبیعی. • ترویج استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش وابستگی به منابع فسیلی.	- برنامه‌های مدیریت محیط زیست در راستای دستیابی به توسعه پایدار - اصول بیانیه هزاره سازمان ملل متحد اصول اکولوژی بر اساس منشور اتاوا، جنبش زیست محیطی	6

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

	- توسعه سامانه‌های پایش و ارزیابی مستمر وضعیت محیط زیست به منظور بهبود سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌ها. - افزایش مشارکت جامعه و نهادهای محلی در برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌های محیط زیستی. - ایجاد تعادل بین نیازهای اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی در برنامه‌های توسعه. - ارتقاء آموزش و فرهنگ‌سازی در زمینه توسعه پایدار و اهمیت حفاظت از محیط زیست. - بهبود مدیریت پسماندها با رویکرد کاهش، بازیافت و استفاده مجدد. - حمایت از نوآوری و پژوهش‌های کاربردی برای حل چالش‌های زیست‌محیطی مرتبط با توسعه پایدار.		
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: - خواص مختلف آب را شرح دهد. - منابع آلودگی آب را بیان نماید. - سختی آب را تعریف کرده و معایب آن را توضیح دهد. - انواع گندزدایی آب را بیان کند. - اختلالات ناشی از ناخالصی و آلودگی آب را بیان نماید. - مراحل تصفیه آب را شرح دهد. - انواع فاضلاب را شرح دهد. - روشهای تصفیه فاضلاب را بیان کند. - مشکلات ناشی از دفع غیربهداشتی فاضلاب را بیان نماید.	بهداشت آب و فاضلاب	7
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: - اهمیت آلودگی هوا را شرح دهد. - طبقه بندی آلودگی هوا را توضیح دهد.	بهداشت هوا	8

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

	• منابع آلودگی هوا را بیان نماید. • شاخص های تعیین آلودگی را نام ببرد و شرح دهد. • اثرات هوای آلوده را شرح دهد. • مهمترین اقدامات در پیشگیری از آلودگی هوا را ذکر نماید. • نقش پرستار بهداشت در کنترل آلودگی هوا را بیان کند.		
شناختی	• اهمیت دفع بهداشتی زباله را توضیح دهد. • مراحل دفع زباله را ذکر نماید. • انواع روش های دفع زباله را شرح دهد. • نقش پرستاران بهداشت در دفع بهداشتی زباله را بیان کند.	بهداشت زباله و مواد زائد	9
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: • آلودگی صوتی را تعریف نماید. • اثرات فیزیولوژیکی و پاتولوژیکی سروصدا را شرح دهد. • اثرات شنیداری و غیرشنیداری سروصدا را بیان نماید. • انواع افت شنوایی به دنبال تماس با سروصدا را نام ببرد. • مراحل مختلف ناشنوایی حرف های را 5 برشمارد.	آلودگی صوتی و پرتوها	10
شناختی	• برنامه های حفاظت از شنوایی را شرح دهد. • انواع وسایل حفاظت فردی شنوایی را نام ببرد. • پرتوهای خطرزا را با ذکر مثال توضیح دهد. • منابع مواجهه انسان با پرتوها را نام ببرد. • اقدامات حفاظتی در برابر پرتوها را برشمارد.	آلودگی صوتی و پرتوها	11
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر:	بهداشت تغذیه و مواد غذایی	12

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

	• تأثیر تغذیه بر سلامتی انسان را شرح دهد. • فساد مواد غذایی را تعریف نماید. • انواع بیماری های ناشی از غذا را نام ببرد. • مسمومیت غذایی را تعریف کند.		
شناختی	• آلودگی اولیه و ثانویه مواد غذایی را با ذکر مثال تعریف نماید. • اصول کلی در پیشگیری از آلودگی های ثانویه را نام ببرد. • کنترل بهداشت مواد غذایی (گوشت، مرغ، تخم مرغ، شیر و...) را شرح دهد	بهداشت تغذیه و مواد غذایی	13
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: • اهمیت سموم را بیان نماید • حداقل یکی از طبقه بندی های مربوط به سموم را شرح دهد. • استانداردهای مربوط به مواد سمی را بیان کند. • اقدامات پرستاران بهداشت را در خصوص مواد شیمیایی ذکر نماید	آسیب های شیمیایی موجود در محیط و روشهای کنترل و مقابله با آن	14
شناختی	پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر: • نقش پرستار بهداشت حرفه ای را توصیف کند. • با استفاده از مدل اپیدمیولوژیک تأثیرات متقابل سلامتی - کار را توضیح دهد. • ارگونومی را تعریف کند. • چند مورد از عوامل مربوط به میزبان که باعث افزایش خطر واکنش نامطلوب به مواد مضر موجود در محل کار میشود را ذکر کند. • هر یک از مخاطرات بیولوژیکی، شیمیایی، مکانیکی، فیزیکی و روانی اجتماعی محل کار را توضیح دهد.	پرستاری بهداشت حرفه ای	15

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: • راه های انتقال بیماری از طریق بندپایان را بیان کند • انواع بیماریهای منتقله از طریق مگس ها را نام ببرد. • انواع روش های مبارزه با ناقلین فیزیکی را بیان کند. • روشهای مبارزه با حشرات را برشمارد. • روشهای مبارزه با جوندگان را شرح دهد	16	آشنایی با ناقلین فیزیکی در بیماری‌های آندمیک شایع در کشور و روش‌های کنترل آنها (مبارزه با جوندگان، بندپایان و حشرات مانند: مالاریای انسانی، لیشمانیوز، تب خونریزی دهنده کریمه، تب نیل غربی، بیماری لایم، تب کپو، طاعون انسانی، تب راجعه)
شناختی	پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر: • در مورد انواع بلایا (طبیعی و ساخته دست بشر) بحث کند • چگونگی تاثیر بلایا بر مردم و جوامعشان را ارزیابی کند. • مفهوم مدیریت بلایا (آمادگی، واکنش و جبران) توضیح دهد. • نقش پرستاران در مراحل آمادگی، واکنش و جبران مدیریت بلایا را بررسی کند. • اولویت ها را در یک موقعیت تریاژ بیان کند. • نقش صلیب سرخ در مدیریت بلایا را تحلیل کند.	17	مدیریت بلایای طبیعی و بحران ها

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

☐ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)	☐ بحث در گروههای کوچک	☐ ایفای نقش
☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده	☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)	☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
☐ یادگیری مبتنی بر سناریو	☐ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)	☐ کلاس وارونه
☐ یادگیری مبتنی بر بازی	سایر موارد (لطفاً نام ببرید) ---	
مواد و وسایل آموزشی		
پاورپوینت، فیلم، تخته وایت برد، ماژیک		

قوانین و مقررات مورد انتظار از دانشجو
❖ قوانین مربوط به حضور و غیاب و عواقب عدم رعایت آنها:
✓ حضور به موقع در کلاس
✓ برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو برابر مقررات آموزشی دانشکده
✓ الزامی بودن شرکت در امتحان میان ترم برای پاس کردن واحد درسی
✓ امتحان فقط یکبار برای کل کلاس و در تاریخ مقرر انجام می پذیرد
❖ قوانین مربوط به رفتار و اخلاق در کلاس درس:
✓ رعایت شئونات دانشجویی

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

- ✓ خاموش کردن موبایل در کلاس درس
- ✓ رعایت احترام به استاد
- ✓ رعایت اصول اخلاقی
- ❖ قوانین مربوط به تکالیف/سرقت ادبی و...

فعالیت‌های یادگیری / (تکالیف و پروژه های فردی، گروهی)

- ❖ شرح تکلیف:
تهیه پاورپوینت مرتبط با درس و ارائه آن
- ❖ زمان و نحوه تحویل تکالیف:
از طریق ایمیل، واتساپ و ایتا، آخرین مهلت ارسال تکلیف 1403/12/29
- ❖ نمره (درصد از نمره کل): 5 درصد
- ❖ زمان و نحوه دریافت مشاوره و بازخورد:
- ✓ 15 دقیقه پایانی، خلاصه و پرسش و پاسخ

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

ارزشیابی درس

ارزشیابی تکوینی / (سهم نمره): آزمون میانترم 5 نمره، ارائه پاورپوینت و تکالیف کلاسی 2 نمره، پرسش و پاسخ 1 نمره
ارزشیابی تراکمی: (سهم نمره): 12 نمره
تاریخ آزمون نهایی: 1405/10/20

منابع آموزشی

❖ منابع اصلی درس:

- ✓ کتاب پرستاری سلامت جامعه، فرد و خانواده، محیط اثر فائزه صحبابی و مریم امجدی، نشر حیدری
- ✓ کتاب پرستاری سلامت جامعه، دکتر اسحاق ایلدرآبادی، نشر جامعه نگر

معاونت علوم پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
کمیته برنامه ریزی درسی
طرح درس روزانه (lesson plan)

پشتیبانی و خدمات

- ❖ راه ارتباطی با استاد برای دریافت مشاوره فردی/گروهی و بازخورد: (نحوه ارتباط / زمان و مکان):
- ✓ اتاق EDO دانشکده
- ✓ تماس تلفنی و پیام از طریق واتساپ، ایتا و...
- ❖ پشتیبانی فنی و اداری: (تلفن داخلی مدیر گروه / آموزش)